

TÜRKİYE ENTELEKTÜEL OYUNLARI LİSELER ARASI BİLGİ YARIŞMASI ŞİİR LİSTESİ

Yarışmada soru gelecek şiir listesi ve şiir dinleme yönergesi aşağıdadır.

ŞİİR ADI: SAKARYA TÜRKÜSÜ

Şair: Necip Fazıl Kısakürek

Şiir Metni:

İnsan bu, su misali, kıvrım kıvrım akar ya;
Bir yanda akan benim, öbür yanda Sakarya.
Su iner yokuşlardan, hep basamak basamak;
Benimse alın yazım, yokuşlarda susamak.
Her şey akar, su, tarih, yıldız, insan ve fikir;
Oluklar çift; birinden nur akar; birinden kir.
Akışta demetlenmiş, büyük, küçük, kâinat;
Şu çıkan buluta bak, bu inen suya inat!
Fakat Sakarya başka, yokuş mu çıkıyor ne,
Kurşundan bir yük binmiş, köpükten gövdesine;
Çatlıyor, yırtınıyor yokuşu sökmek için.
Hey Sakarya, kim demiş suya vurulmaz perçin?
Rabbim isterse, sular büküm büküm burulur,
Sırtına Sakarya'nın, Türk tarihi vurulur.
Eyvah, eyvah, Sakaryam, sana mı düştü bu yük?
Bu dâva hor, bu dâva öksüz, bu dâva büyük!..

Ne ağır imtihandır, başındaki, Sakarya!
Binbir başlı kartalı nasıl taşır kanarya?

İnsandır sanıyordum mukaddes yüke hamal.
Hamallık ki, sonunda, ne rütbe var, ne de mal,

Yalnız acı bir lokma, zehirle pişmiş aştan;
Ve ayrılık, anneden, vatandan, arkadaştan.
Şimdi dövün Sakarya, dövünmek vakti bu ân;
Kehkeşanlara kaçmış eski güneşleri an!
Hani Yunus Emre ki, kıyında geziyordu;
Hani ardına çil çil kubbeler serpen ordu?
Nerede kardeşlerin, cömert Nil, yeşil Tuna;
Giden şanlı akıncı, ne gün döner yurduna?
Mermerlerin nabzında hâlâ çarpar mı tekbir?
Bulur mu deli rüzgâr o sedayı: Allah bir!
Bütün bunlar sendedir, bu girift bilmeceler;
Sakarya, kandillere katran döktü geceler.

Vicdan azabına eş, kayna kayna Sakarya,
Öz yurdunda garipsin, öz vatanında parya!

İnsan üç beş damla kan, ırmak üç beş damla su;
Bir hayata çattık ki, hayata kurmuş pusu.
Geldi ölümlü yalan, gitti ölümsüz gerçek;
Siz, hayat süren leşler, sizi kim diriltecek?
Kafdağını assalar, belki çeker de bir kıl!
Bu ifritten sualin kılını çekmez akıl!
Sakarya; sâf çocuğu, mâsum Anadolu'nun,
Divanesi ikimiz kaldık Allah yolunun!
Sen ve ben, gözyaşıyla ıslanmış hamurdanız;
Rengimize baksınlar, kandan ve çamurdanız!
Akrebin kiskacında yoğurmuş bizi kader;
Aldırma, böyle gelmiş, bu dünya böyle gider!
Bana kefendir yatak, sana tabuttur havuz;
Sen kıvrıl, ben gideyim, Son Peygamber Kılavuz!
Yol onun, varlık onun, gerisi hep angarya;
Yüzüstü çok süründün, ayağa kalk, Sakarya!..

ŞİİR ADI: AKINCILAR

Şair: Yahya Kemal Beyatlı

Şiir Metni:

Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik
Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik

Haykırdı, ak tolgalı beylerbeyi "İlerle!"
Bir yaz günü geçtik Tuna'dan kabilelerle

Şimşek gibi atıldık bir semte yedi koldan
Şimşek gibi Türk atlarının geçtiği yoldan

Bir gün yine doludizgin atlarımızla
Yerden yedi kat arşa kanatlandık o hızla

Cennette bu gün gülleri açmış görürüz de
Hâlâ o kızıl hâtıra gitmez gözümüzde

Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik
Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik

ŞİİR ADI: SÜRGÜN ÜLKEDEN BAŞKENTLER BAŞKENTİNE

Şair: Sezai Karakoç

Şiir Metni:

I
Gelin gülle başlayalım şiire atalara uyarak
Baharı koklayarak girelim kelimeler ülkesine
Dünya bir istiridye
Dönüşelim bir inci tanesine
Dünya bir ağaç
Bir özlem duvarı
Bülbül sesine
Şair
Gündüzü bir gül gibi
Akşamı bülbül gibi
Sarıp sarmalayan öfkesine

Anılar demirden alçısı zamanın
Şair kollarını çarpmıha geren
Ve mısralar boyu kireçleşen
Gençlik hayalleri
Ah eski kemik ah eski deri
Ve kemikle deri arasına gerilen
Ruhumun şenlik günleri
Ah eski kemik eski deri
Yenilgi sanılan zafer saatleri

Bana ne Paris'ten
Avrupa'nın ülkü mezarlığından
Moskova'dan Londra'dan Pekin'den
Newyork
Bütün bu türedi uygarlıklar umurumda mı
Birazcık Romayı hesaba katabilirim
Ama Roma

Kendi kendini inkar edip durmakta
Buz gibi eriyerek
Bir kokakola
Veya bir votka bardağında

II

Gelin gülle başlayalım atalara uyararak
Baharı koklayarak girelim kelimeler ülkesine
Bir anda yükselen bir bülbül sesi
-Erken erken karlar ortasında
Güneş dönmüş ışık saçan bir yumurta-
Bana geri getirir eski günleri
...Paslanmış demir bir kapı açılır
Küf tutmuş kilitler gıcırdarken
Ta karanlıklar içinde birden
Bir türkü gibi yükselirsin sen
Fısıldarım sana yıllarca içimde biriken
Söyleyemediğim ateşten kelimeleri
Şuuraltım patlamış bir bomba gibi
Saçar ortalığa zamanın
Ağaran saçın toz toprağını
Bana ne Paris'ten
Newyork'tan Londra'dan
Moskova'dan Pekin'den
Senin yanında
Bütün türedi uygarlıklar umurumda mı
Sen bir uygarlık oldun bir ömür boyu
Geceme gündüzüme
Gözlerin
Lale Devrinden bir pencere
Ellerin
Baki'den Nefi'den Şeyh Galib'den
Kucağıma dökülen
Altın leylak

III

Ölümler gelmiş çitlembikler sarmaşıklarla
Tırmanmışlar surlarıma burçlarıma
Kimi ırmaklardan yansıma
Kimi kayalardan kırılma
Kimi öteki dünyadan bir çarpılma
İçi ölümle dolu
Dönen bir huni
Doğarken güneş
Kesilmiş ölü yüzlerden
Bir mozayik minyatürlerden
Dokunur tenimize
Soğuk bir azrail ürpertisiyle ay
Ve birden senin sesin gelir dört yandan
Menekşe kokulu sütunlardan
Komşu dağlardaki nergislerden leylaklardan
Gözlerine ait belgeler sunulur
Ey aşkın kutlu kitabı
Uçarı hayallere yataklık eden
Peribacalarının yasağı
Gönlümün celladı acı mezmur
Bana bıraktığın yazıt bu mudur
Ölüm geldi bana düğün armağanının gibi
Senden bir gök

Senden yıldızlar ördüler
Ateş böcekleri
O gece dört yanıma
Ey bitmeyen kalbimin samanyolu destanı
Sen bir anne gibi tuttun ufukları
Ve çocuklar gülle anne arasında
Seninle güller arasında
Tuhaf bir ışık bulup eridiler
Çocuklar dağ hücrelerinde erdiler
Aramızdaki sırra
Bir de ay ışığında büyüyen fısıltılar
Gençlik monologları
Seni alıp kaybolmuş zamanın çağışından
Bana getiren
Yasamız vardı
Öfkeyle yazardın sen bir yüzüne
Ölür ölür okurdum öbür yüzünde ben

IV

Senin kalbinden sürgün oldum ilkin
Bütün sürgünlüklerim bir bakıma bu sürgünün bir süreği
Bütün törenlerin şöenlerin ayınların yortuların dışında
Sana geldim ayaklarına kapanmaya geldim
Af dilemeye geldim affa layık olmasam da
Uzatma dünya sürgünümü benim
Güneşi bahardan koparıp
Aşkın bu en onulmazından koparıp
Bir tuz bulutu gibi
Savuran yüreğime
Ah uzatma dünya sürgünümü benim
Nice yorulduğum ayakkabılarımdan değil
Ayaklarımdan belli
Lambalar eğri
Aynalar akrep meleği
Zaman çarpılmış atın son hayali
Ev miras değil mirasın hayaleti
Ey gönlümün doğurduğu
Büyüttüğü emzirdiği
Kuş tüyünden
Ve kuş sütünden
Geceler ve gündüzlerde
İnsanlığa anıt gibi yükselttiği
Sevgili
En sevgili
Ey sevgili
Uzatma dünya sürgünümü benim

Bütün şiirlerde söylediğim sensin
Suna dedimse sen Leyla dedimse sensin
Seni saklamak için görüntülerinden faydalandım Salome'nin
Belkis'in
Boşunaydı saklamaya çalışmam öylesine aşıkârsın bellisin
Kuşlar uçar senin gönlünü taklit için
Ellerinden devşirir bahar çiçeklerini
Deniz gözlerinden alır sonsuzluğun haberini
Ey gönüllerin en yumuşağı en derini
Sevgili
En sevgili
Ey sevgili
Uzatma dünya sürgünümü benim

Yıllar geçti saban ölümsüz iz bıraktı toprakta
Yıldızlara uzanıp hep seni sordum gece yarılarında
Çatı katlarında bodrum katlarında
Gölgendi gecemi aydınlatan eşsiz lamba
Hep Kanlıca'da Emirgan'da
Kandilli'nin kurşuni şafaklarında
Seninle söyleşip durdum bir ömrün baharında yazında
Şimdi onun birdenbire gelen sonbaharında
Sana geldim ayaklarına kapanmaya geldim
Af dilemeye geldim affa layık olmasam da
Ey çağdaş Kudüs (Meryem)
Ey sırrını gönlünde taşıyan Mısır (Züleyha)
Ey ipeklere yumuşaklık bağışlayan merhametin kalbi
Sevgili
En sevgili
Ey sevgili
Uzatma dünya sürgünümü benim

Dağların yıkılışını gördüm bir Venüs bardağında
Köle gibi satıldım pazarlar pazarında
Güneşin sarardığını gördüm Konstantin duvarında
Senin hayallerinle yandım düşlerin civarında
Gölgendi yansıyıp duran bengisu pınarında
Ölüm düşüncesinin beni sardığı şu anda
Verilmemiş hesapların korkusuyla
Sana geldim ayaklarına kapanmaya geldim
Af dilemeye geldim affa layık olmasam da
Sevgili
En sevgili
Ey sevgili
Uzatma dünya sürgünümü benim

Ülkedeki kuşlardan ne haber vardır
Mezarlardan bile yükselen bir bahar vardır
Aşk celladından ne çıkar mademki yar vardır
Yoktan da vardan da ötede bir Var vardır
Hep suç bende değil beni yakıp yıkan bir nazar vardır
O şarkıya özenip söylenecek mısralar vardır
Sakın kader deme kaderin üstünde bir kader vardır
Ne yapsalar boş göklerden gelen bir karar vardır
Gün batsa ne olur geceyi onaran bir mimar vardır
Yanmışsam külümden yapılan bir hisar vardır
Yenilgi yenilgi büyüyen bir zafer vardır
Sırların sırrına ermek için sende anahtar vardır
Göğsünde sürgününü geri çağıran bir damar vardır
Senden ümit kesmem kalbinde merhamet adlı bir çınar vardır
Sevgili
En sevgili
Ey sevgili

ŞİİR ADI: BİRAZDAN GÜN DOĞACAK

Şair: Erdem Bayazıt

Şiir Metni:

Nuri Pakdil'e

Beton duvarlar arasında bir çiçek açtı
Siz kahramanısınız çelik dişliler arasında direnen insanlığın
Saçlarınız ıstırap denizinde bir tutam başak
Ellerinizi kök salmış ağacıdır zamana
O inanmışlar çağının.

Zaman akar yer direnir gökyüzü kanat gerer
Siz ölümsüz çiçeği taşırsınız göğsünüzde
Karanlığın ormanında iman güneşidir gözünüz
Soluğunuz umutsuz ceylanların gözyaşına sünger.

Gün doğar rüzgâr eser bulut dolanır
Rahmet şarkısı söyler yağmurlar
Alnınız en soylu isyandır demir külçelere
Gürültü susar ses donar sevgi tohumu patlar
Sessiz bir bombadır konuşur derinlerde.

Ey bizim sabır yüklü toprağımızın kutsal ağacı
Sen bize hayatsın umutsun mezarlar kadar derin
Bizi tutan bir şey varsa diriltin o sensin
Üzerinde uyuduğumuz yavru kuşların tüy renkli
sıcaklığı.
Ey damarlarımızda donan buz yüzlü heykeller
beldesinden
Yıkıntılar sonrası sığındığım şefkat anası
Ey dağları yerinden oynatan ses ey mermeri toz
eden rüzgâr
Ey âlemi donatan ışık toprağa can veren el.

Gün olur toprak uyanır ağaç uyanır uyanır böcekler
Sarı bozkır titrer çıplak dağlar yeşerir gök yıkanır
kirli dumanlardan
Su coşar deniz kabarır canlanır ölű şehirler
Yemyeşil bir rüzgâr eser yıldızlar arasından.

Şimdi siz taşıyorsunuz müjdenin kurşun yükünü
Çatlayacak yalanın çelik kabuğu
Sizin bahçenizde büyüyecek
Aşkın ve inancın güneş yüzlü çocuğu.

ŞİİR ADI: HİKMET

Şair: Hoca Ahmet Yesevi

Şiir Metni:

Bismillah deyip beyân ederek hikmet söyleyip
Taleb edenlere inci, cevher saçtım ben işte.
Riyâzeti sıkı çekip, kanlar yutup
İkinci defter'in sözlerini açtım ben işte.

Sözü söyledim, her kim olsa cemâle tâlib
Canı cana bağlayıp, damarı damara ekleyip,
Garîb, yetîm, fakirlerin gönlünü okşayıp
Gönlü kırık olmayan kişilerden kaçtım işte.

Nerde görsen gönlü kırık, merhem ol sen,
Öyle mazlûm yolda kalsa, yoldaşı ol sen,
Mahşer günü dergâhına yakın ol sen,
Ben-benlik güden kişilerden kaçtım ben işte.

Garîb, fakîr, yetimleri Rasûl sordu
O gece Mirâc'a çıkıp Hakk cemâlini gördü
Geri gelip indiğinde fakirlerin hâlini sordu
Garîblerin izini arayıp indim ben işte.

Ümmet olsan, garîblere uyar ol sen,
Âyet ve hadîsi her kim dese, duyar ol sen,

Rızk, nasîp her ne verse, tok gözlü ol sen,
Tok gözlü olup şevk şarâbını içtim ben işte.

Medine'ye Rasûl varıp garîb oldu,
Garîblikte sıkıntı çekip sevgili oldu,
Cefâ çekip Yaradan'a yakın oldu,
Garîb olup menzillerden geçtim işte.

Akıllı isen, Garîblerin gönlünü avla,
Mustafâ gibi yurdunu gezip yetim ara,
Dünyaya tapan soysuzlardan yüzünü çevir
Yüz çevirerek deryâ olup taşıtm işte.

Aşk kapısını Mevlâm açınca bana değdi,
Toprak eyleyip "Hâzır ol!" diye boynumu eğdi,
Yağmur gibi melâmetin oku değdi,
Ok saplanıp yürek, bağrımı deştim işte.

Gönlüm katı, dilim acı, özüm zâlim;
Kur'ân okuyup amel kılmıyor sahte alim,
Garîb cânımı harca yayım, yoktur malım,
Hakk'tan korkup ateşe düşmeden piştim işte.

Altmış üç yaşım ulaştı, geçtim gâfil;
Hakk emrini sıkı tutmadım, kendim câhil;
Oruç, namâz kazaya bırakıp oldum ergin;
Kötüyü izleyip iyilerden geçtim işte.

Vah ne yazık, sevgi kadehini içmeden,
Çoluk-çocuk, ev-barktan tam geçmeden,
Suç ve isyân düğümünü burada çözmeden
Şeytân gâlip, cân verirken şaştım işte.

İmânıma çengel vurup gamlı kıldı,
Mürşid-i kâmil hâzır ol!" deyip koku saçtı,
Lânetli şeytân benden kaçıp kirli gitti,
Allah'a hamd olsun, imân nûru açtım işte.

Mürşid-i kâmil hizmetinde gidip yürüdüm;
Hizmet kılıp göz yummadan hâzır durdum;
Yardım etti, şeytanı kovalayıp sürdüm;
Ondan sonra kanat çırpıp uçtum işte.

Garîb, fakîr, yetimleri sevindiresin;
Parçalayıp azîz canını eyle kurban;
Yiyecek bulsan, canın ile misâfir,
Hakk'tan işitip bu sözleri dedim işte.

Garîb, fakîr, yetimleri her kim sorar,
Râzı olur o kulundan Rahîm Allah.
Ey habersiz, sen bir sebep, Zât'ı saklar;
Hak Mustafâ öğüdünü işitip dedim işte.

Yedi yaşta Arslan Baba'ya verdim selâm,
"Hak Mustafâ emânetini eyleyin armağan"
İşte o zamanda binbir zikrini eyledim tamâm
Nefsim ölüp lâ-mekâna yükseldim işte.

Hurma verip, başımı okşayıp nazar eyledi,
Bir fırsatta âhirete doğru sefer eyledi,
"Elvedâ" deyip bu âlemden göç eyledi,
Medreseye varıp, kaynayıp coşup taşıtm işte.

Sünnet imiş, kâfir de olsa, verme zarar,
Gönlü katı, gönül incitiden Allah şikayetçi,
Allah şahid, öyle kula "Siccîn" hâzır,
Âriflerden işitip bu sözü söyledim ben işte.

Sünnetlerini sıkı tutup ümmet oldum,
Yer altına yalnız girip nûra doldum,
Hakk'a tapanlar makâmına mahrem oldum,
Bâtın mızrağı ile nefsi deştim işte.

Nefsim beni yoldan çıkarıp hakîr eyledi,
Çırpındırıp halka ağlamaklı eyledi,
Zikr söyletmeyip şeytân ile dost eyledi;
Hazırsın deyip nefs başını deldim işte.

Kul Hoca Ahmed, gaflet ile ömrün geçti,
Vah ne hasret, gözden, dizden kuvvet gitti,
Vah ne yazık, pişmanlığın vakti yetişt;
Amel kılmadan kervân olup göçtüm işte.

ŞİİR ADI: İLİM İLİM BİLMEKTİR

Şair: Yunus Emre

Şiir Metni:

İlim ilim bilmekdür
İlim kendün bilmekdür
Sen kendüni bilmezsin
Yâ nice okumakdur

Okumakdan ma'nâ ne
Kişi Hakk'ı bilmekdür
Çün okıdun bilmezsin
Ha bir kırı emekdür

Okıdum bildüm dime
Çok tâat kıldum dime
Eri Hak bilmez isen
Abes yire yilmekdür

Dört kitabun ma'nâsı
Bellidür bir elifde
Sen elif bilmezsin
Bu nice okumakdur

Yigirmi dokuz hece
Okısan ucdan uca
Sen elif dırsın hoca
Ma'anâsı ne dimekdür

Yûnus Emre dir hoca
Gerekse var bin hacca
Hepisinden eyüce
Bir gönüle girmekdür

ŞİİR ADI: ANNELER VE KUDÜSLER

Şair: Nuri Pakdil

Şiir Metni:

I
Güz suları bizim şehrin önünden akar
Kış savunması
Bizim şehir üs öbür şehirlere
Dakka şimdi bir doğu kamerası
Ölümü çeken
Geleceği parmakların bir bir gösterdi
Yeşil bir harmani dizlerinde
Çek denizi aradan
And anıtları koy
Eski çağ taşlarının üstüne
Yeni çağ silahları üstüne

Eylem öğlesi
Gül kurularını birbirine bağladık
Ekmeğimize bulaşan çağın hakkını
Kitabı açarak
Yonttuk
Soluğunda gül kokusu
Okunan ve bitmeyen bir sayfa
Gibi
Beni çeker bir girişime

Daha dinç ötede
Gerçekte olduğundan daha parlak
Yeresel
Otuz üç katlı bir yapı gibi
Damarlarımızda dolaşan kan gibi
Hamid çizgisi

II
At ipi atladı
Kitap soluyan atlar
Çocuk atı çağırdı
At çocuğu tanıdı

Denizi çek annemin başörtüsüyle ey sevgili
At geçer o zaman denizi
Bilirsiniz ormanlarla sonsuz bir at gelir
Görmüşsünüzdür çocukların rüyalarında da gelir
Biner ona
Sünnetçi

Cezayir'e atlarla gidilirdi
Babam atla bağa gelirdi
Yeni Ali
Paris'i atla dolaşacak

İyi binen ata
Bir solukta geçer Hazer'i
Yavaş yavaş ingiliz
Tuzağına düşer at süren yiğitlerin

III
Tûr Dağını yaşa
Ki bilesin nerde Kudüs
Ben Kudüs'ü kol saati gibi taşıyorum

Ayarlanmadan Kudüs'e
Boşuna vakit geçirirsin
Buz tutar
Gözün görmez olur

Gel
Anne ol
Çünkü anne
Bir çocuktan bir Kudüs yapar
Adam baba olunca
İçinde bir Kudüs canlanır

Yürü kardeşim
Ayaklarına bir Kudüs gücü gelsin
(Ocak 1972)

IV
Narin bir üzüm anne yüreği
ağlaması çocuğun
çöl tülbent üstünde
sarar onunla anne yüreğini

Çocuk harita
anne çocuğun gözleriyle bakar
uyur çocuk
anne bekçi daim

Sokaklar dar mı
boğulur anne
bu atlar
geniş alan ister

Çocuk koşar
ardından K da
insanın yüreğinde bir parça Kudüs vardır yani K
anne şimdi eline aldığı yüreğini yerine bırakır

Irmak yatağıdır
çocukların cepleri
bilmeyiz bütün ırmaklar sabahları
akşamları çocuk ceplerindedir
Erişince kelime beyi
çocuğun etine
pamuk gibi yumuşak olur o dağ
anneler her yerde o dağı ararlar

Dener çocuk
öndeki çocuk boynu mitralyözdür
toz kalktı mı ayaklardan
Alttaki çocukla birlikte ikisi de attır

Doğudan mı batıdan mı
yürüyen bir çocuk göreceğiz Kudüse
ben çok önce çıktım doğu'dan
anneler her yerde ararlar beni

Çocuk akdeniz görmüş
her ülkede bulunan
bir
K'dır

Büyüyor elinde bomba
bombanın gerçeği yumuk çocuk eli
ama çocuk
aykırı görülür ölüme

Ölüm de yasadır
artar K
annelere sunu günaydın
çocuk önder
(Kasım 1973)

V
Mavi ışın dolanır anne gömleğinde
bal arısı deniz suyu
tayfı çocukların
gözetir kudüsleri

Kar yağmaz uçar anne gözlerinden
anne eli o vadır
oynayınca çocuk
daha genişler
Kudüse şiir gömlek dikişi annenin
gösterir yönümüzü iğneden çıkan ipliğin konumu
kare ya dikdörtgen
annenin çocuk yanağındaki izi

Düşününce anne
kudüsler yakınlaşır
bir tanrı tanımazın elinde de
kudüs haritası bakar kudüs yaklaşımla

Kelime anne dişleri
kiminde otuz iki kiminde otuz üç kelime
çocuk bu kelimeleri
öğrenerek yaş alır

Tapınakla yürek arasında en canlı ilişki
yüreğimiz sıkışınca
anladık
el aksa'dan bir taş düşürülmüştür

İnsan
soyaçekim
göge yansır umudu
baktıkça aynada

Ve çocuk gülünce
ışır el aksa
el aksa bilir ki
çocuk koyacak o taşı

Ki biraz kirazdır ki biraz silâhtır
çocukların
gözleri
parmakları

Getirince baba
kudüsü özümleyen ekmeği
yeniler anne andını
kirazın ve silâhın üstüne

Deniz kabartısıyla
aynı andadır anne andı ve çocuk solunumu
bilir baba
toprağı süren makinanın hüznü kudüsü söylediğini

Ağıt yakışmaz
şiire ve çocuk yüzlerine
ki çocuk yüzleridir getirir bizlere
gereğini bağımsızlığın

İlerler zaman
kudüs koşusunda
ancak anlar
çocukların daim önde olduklarını
(Şubat 1974)

ŞİİR ADI: İBRAHİM

Şair: Asaf Halet Çelebi

Şiir Metni:

İbrahim
içimdeki putları devir
elindeki baltayla
kırılan putların yerine
yenilerini koyan kim

güneş buzdan evimi yıktı
koca buzlar düştü
putların boyunları kırıldı
İbrahim
güneşi evime sokan kim

asma bahçelerinde dolaşan güzelleri
Buhtunnasır put yaptı
ben ki zamansız bahçeleri kucakladım
güzeller bende kaldı
İbrahim
gönlümü put sanıp kıran kim

ŞİİR ADI: HOŞÇA BAK ZATINA

Şair: Şeyh Galip

Şiir Metni:

Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen
Merdûm-i dîde-i ekvân olan âdemsin sen

**Yalnızca bu beyitten sorumlu olunacaktır.*

ŞİİR ADI: ÂTİYİ KARANLIK GÖREREK AZMİ BIRAKMA

Şair: Mehmet Akif Ersoy

Şiir Metni:

Âtiyi karanlık görerek azmi bırakmak...
Alçak bir ölüm varsa, emînim, budur ancak.

Dünyâda inanmam, hani görsem de gözümle:
İmânı olan kimse gebermez bu ölümle.

Ey dipdiri meyyit, "İki el bir baş içindir"
Davransana... Eller de senin, baş da senindir!

His yok, hareket yok, acı yok... Leş mi kesildin?
Hayret veriyorsun bana... Sen böyle değildin.

Kurtulmaya azmin niye bilmem ki süreksiz?
Kendin mi senin, yoksa ümîdin mi yüreksiz?

Âtiyi karanlık görüvermekle apıştın?
Esbâbı elinden atarak ye'se yapıştın!

Karşında ziyâ yoksa, sağından, ya solundan,
Tek bir ışık olsun buluver... Kalma yolundan.

Âlemde ziyâ kalmasa, halk etmelisin, halk!
Ey elleri böğründe yatan, şaşkın adam, kalk!

Herkes gibi dünyâda henüz hakk-ı hayâtın,
Varken, hani herkes gibi azminde sebâtın?

Ye's öyle bataktır ki: düşersen boğulursun.
Ümîde sarıl sınıksı, seyret ne olursun!

Azmiyle, ümidiyle yaşar hep yaşayanlar;
Me'yûs olan rûhunu, vicdânını bağlar.

Lânetleme bir ukde-i hâtır ki: çözülmez...
En korkulu cânî gibi ye'sin yüzü gülmez!

Mâdem ki alçaklığı bir, ye's ile şirkin;
Mâdem ki ondan daha mel'un, daha çirkin

Bir seyyie yoktur sana; ey unsur-i îman,
Nevmid olarak rahmet-i mev'ûd-u Hudâ'dan,

Hüsrâna rıza verme... Çalış... Azmi bırakma;
Kendin yanacaksan bile, evlâdını yakma!

Evler tünek olmuş, ötüyor bir sürü baykuş...
Sesler de: 'Vatan tehlikedeymiş... Batıyormuş!

Lâkin hani, milyonları örten şu yığından,
Tek kol da yapışsam... demiyor bir tarafından!

Sâhipsiz olan memleketin batması haktır;
Sen sâhip olursan bu vatan batmayacaktır.

Feryâdı bırak, kendine gel, çünkü zaman dar...
Uğraş ki: telâfi edecek bunca zarar var.

Feryâd ile kurtulması me'mûl ise haykır!
Yok, yok! Hele azmindeki zincirleri bir kır!

"İş bitti... Sebâtın sonu yoktur!" deme, yılma.
Ey millet-i merhûme, sakın ye'se kapılma.

Şiir Dinleme ve Okuma Yönergesi

- Öğrenciler listede yer alan şiirleri hem okuyarak hem sesli dinleyerek çalışmalıdır.
- Şiirlerin yazıldığı dönem, şairin hayatı ve şiirin toplumsal bağlamı mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır.
- Şiirlerde geçen imge, sembol, tema, ses ve yapı özellikleri sorulara dâhil edilebilir.
- Şiirlerdeki duygu dünyası, kullanılan edebî sanatlar (benzetme, teşbih, mecaz, istiare vs.) ve şiir dili üzerinden analiz soruları sorulabilir.
- Şiirlerin anlam derinliği, öğrencilerin hem bireysel hem toplumsal farkındalıklarını geliştirerek duyarlık ve şuur kazanmalarını destekler.
- Şiirlerin yalnızca bilgi yönü değil, yoruma dayalı arka planı ve duyuşsal farkındalığı değerlendirileceğinden, şiir hakkında takım içinde tartışmalar yapılması önerilir.
- Yarışmada şiir, şarkı, kitap ve belgesel/film içerikleriyle ilgili birbirleriyle bağlantılı sorular sorulabilir.

Şiirleri çalışırken şu sorular sorulmalıdır:

- Bu şiirde ana tema nedir?
- Şair hangi duygu durumunu yansıtıyor?
- Hangi kelimeler/ifadeler şiirin duygusunu güçlendiriyor?
- Bu şiir hangi tarihî veya kültürel bağlama oturur?